

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési ár

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
14 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér

Hirdetés nagyság szerinti.

A lap szellemi részét illető közleménye
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk
Rona Frigyes kiadó
címére küldendők.

XXXI évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RONAI FRIGYES.

43. szám.

A türelmesen nyomorgó középosztály.

Élet-halálra folyik a harc — az életért. Az életért s annak fentarthatásáért. Mindenki tudja, hogy az adott viszonyok és azoknak kihasználhatása között valami nagy, kijavíthatatlannak látszó hiba keseríti el a kevésbé módosak életét. Munkálkodjunk, fáradozzunk és a biblia szavai szerint verejtékkel keressük meg meg mindennapi kenyerünket. Már aki megkeresi. De hányan kínlódnak-bajlódnak, hányan vannak, kiknek kemény párnája a gond s mégse képesek a mindennapira szert tenni? Hányan tespednek tépelődésben, honnan kerítsék elő a másnapi fentartáshoz szükséges eszközöket, minden becsületes igyekvés, minden tulfeszített munka dacára?

Kevés tizezren vígan élnek életüket s érzéketlenül nézik a milliók kínos vergődését. Nekik ez a vergődés nemcsak hogy nem árt, de épp ez biztosít nekik gond nélküli kényelmet, mertéktelen élvezeteket.

Ennek az osztálynak az ellentéte a szegény munkásnépség, mely nyomorának tudatában tömörül, szervezkedik a harcra és azt sokszor győzedelmesen állja is.

E két merően ellentétes népréteg közé, mint két egymáshoz surlódó malomkö közé van ekelve a magával tehetetlen középosztály, melyet aztán úgy megőrölnék, mint a buzát lisztte. Fölülről is nyomják, alulról is. Előlről biz' az egészen.

Egyedül a kiszagdanak van ma jó és megelégedett sorsa. Van mindene, a felesleget pedig szemérmetlen drága pénzért adja el a középosztálynak, melyet valóságos kiszípoloz. Mégis a kormány, az agrármozgalom, a gazdasági egyesületek mind ennek kedvez. Előzőnk mindenféle kedvezményrel s ha termelését fokozza is, még sem lesz ousőbb. Esztendőnk óta megszokta, hogy bármit is kér az élelmi cikkekért, bármilyen is az amit a piacra hoz, a nélkülözni nem tudó, finnyás, élvezetvágyó középosztály megfizeti, még ha adósságokba is keveredik. S ekkor honnét veszi a pénzt? A kiszagda töméntelen takarékbetétjeit veszi kölcsön és újra a kiszagdanak fizet.

Hát meddig bírja ezt el a középosztály?

Pedig az állam gerincét épp a középosztály teszi. Bizonyosság erre, hogy amely államnak tetterős jómódu középosztálya van az maga is erős, hatalmas. Oly megdönthetetlen igazság ez, hogy megfordítva is megcáfolhatatlan: amely államnak gyenge, szegény a középosztálya, az hatalomra nem vergődhetik.

Nálunk a kapitalizmus a diktátor szerepét játssza. „Pénzzel mindent, pénz nélkül semmit!”, ez a jelszó. A diktátor szavát csak a szocializmus meri ellenezni, nem egy kemény diót rakva elibe feltörésre. Így aztán szépen drágul minden: az élelmiszer, az ipari cikkek egyoldalt, a másik oldalon meg annak ellensúlyozása: a munkabér. Azt kellene hinni, hogy így hát kigyeenlítődik a különbség. Drágább a fentartás

de viszont nagyobb a munkabér, nincs hat semmi baj

Csak hogy ezt az ellensúlyozási mulatságot a középosztály fizeti meg. Az a középosztály, melynek ebből a mulatságból éppenséggel sem élvezete nincs. Az a középosztály, mely hihetetlen módon adózni köteles a tőkének, s amely ennek tetejébe a nem kevésbé hihetetlen módon felszított munkabérek is kénytelen megfizetni

Szervezkedni, tömörülni ennek az intelligens osztálynak derogál. Nem derogál azonban szerényen, alázatosan kérelmezni, különösen az ez osztályhoz tartozó tisztviselőknek, köz- és magánalkalmazottaknak. S az eredmény? Semmi, vagy olyan kevés, hogy helyzetöknek állítólagos javítását csak gunyolásnak lehet tekinteni.

Az mondtuk: semmi vagy nevétségesen kevés. Csak természetes, hogy a semmi reánk magyarokra, a kevés meg az osztrakokra vonatkozik. A Lajtán túl most a közhivatalnokok fizetését „javítják”, de oly kevéssel, hogy ott általános a féktelen zúgolódás. Nálunk ellenben csak ígérnek, de nem adnak semmit — mégis csendes minden. Legfeljebb a politika berkeiben csapog túl a nyugtalanság.

Milliókat a vármegyének és néhány év óta néhány milliócska a városoknak, ez az amivel a középosztály jelentékeny reszt megnyugtató, lecsillapító akarják, mert segélynek nem nevezhető. Mi jut ebből egyre? Annyi sem, amennyivel a mészáros dragább, annyi sem, amennyivel a fűszeres többet számítani kénytelen, — annyi sem, amennyivel többet vasal ki tőle a piacra jövő kiszagda.

Kockázatos gyáripari szubvenciókra, katonaságra, csatahajókra, a magas állásuak mellékeseire, a napidíjspekulansokra mindig van pénz, de a társadalmat fentartó, a tulajdonkepeni állami funkciót teljesítő munkás középosztálynak csak alamizsna jut. Az is csak akkor, ha már évekig jart utána s mire elérte amit kért, az új viszonyok ismét annyira felszoktatták a megélhetési árat, hogy újra csak ott van, ahol „a recipiált mádi berlő”.

S ez jól van így. Csak folytassák! A középosztály tűr, mert turni kénytelen. Nincs benne több energia, mint a mennyi kerelmezéshez kell. De hova-tovább tűrhetetlené valik a helyzete, s tévednek, kik azt hiszik, hogy az elerőtlenkedő középosztály áldozati bárányként fogja tejet a vágó tokere hajtani, csak hogy a pusztuló középosztály áldozatokként a többi osztályt is magával ranthassa, ami okvetlenül bekövetkeznek. Tévednek, mert az életét védelmezőben, a végső elkéséredés perceiben iszonyu módon megnő az addig elaltatott energiát, amely aztán tor-zuz mindent, ami útjába kerül és elfogja seperi mindazokat a visszasságot, amelyek eleddig megmételtyezték közéletünket.

Ezért jó, hogy középosztályunk még mindig türelmes és gyűjti az erejét a döntő végküzdelemhez.

Ki az áldozat?

Ha ketten hajba kapnak, a harmadik nevet. S miért nevet? Mert mulatságos nézni, miként verik be egymásnak fejét a verekedők, anélkül, hogy ebből a szemlélőre a légkisebb baj háramlanék.

Sajnos, a dolognak ez a természetes rendje, melyet már egy régi latin közmondás is emleget, újabb időben teljesen ki lett forgatva. Ma már ez másként fest. Tessék csak elképzelni: kiáll az aréna porondjára két gladiator; izmos, tagbaszakadt legény mindkettő. Adott jelre, esetleg jel nélkül egymásnak rontanak — no lesz itt mindjárt olyan dulakodás, kéz- és lábkiécsapás, porbadantás, vérontás, hogy szó irtózza kimondani, toll berzenkedik leírni. Ha mindkettőt a Gondviselés különös jóakaratóból nem is, de az egyiket bizonyosan vizes lepedőben viszik el a küzdőtérrel.

Oh, naiv hiedelem! A birkozóknak csak az ábrázatok duhos és mozdulataik ijesztően vehemensek. A birkozás kimenetele úgy van előre megírva, akár a színész szerepe. Szépen ki van az csinálva: ki fogja elvinni a győzelem pálmáját és ki lesz leterítve. Nem kell félni, hogy a küzdőknek bajuk esik, mert vége a heves összecsapásnak, a hajuk szála se görbült meg, ott állnak mosolyogva és kezeiket dorzsolva, — nem sebesült meg senki, csak a harmadik, a szemlélő, aki nem avatkozott a haragot mutató, applombbal nekigyurkozó viaskodók bohókás játékába, akinek igazság szerint jóízuen kacagnia kellene, mégis ő sir, mert míg a gladiatorok épen kerültek ki a abból a küzdelemből, melyet a németek „spiegelfechterei” (tükör-harének) neveznek, ő maga vesztélyesen megsérült.

Igenis, kitaláljad, szíves olvasó, a modern bérharcokról van szó. A munkaadó kizár, a munkás sztrájkol, egyik is, másik is kijelenti, hogy nem enged a negyvennyolból, mert mindkettőnek oly szintizta az igaza, hogyha egyik szakad győzelemre kell vinni. A legmulatságosabb amikor mindkét fél hangoztatja, hogy a közönség érdekeit kell megvédeni: a munkaadó nem adhat több bért, mert a mostani árából nem futja, a munkás meg bebizonyítja, hogy a béréből nem élhet meg, kényszerítve van többet követelni, de a világért sem akarja, hogy a bértöbbletet a fogyasztóközönségen szeljék be. Közben deputációznak a mesterek, megmozgatnak fűt-fát, duhajkodnak a legények, közbelép a rendőrség, a városi, az ipari és Isten tudja, mily hatóság még, s ez a nagy izgatottság eltart egy néhány napig; ezalatt úgy a kizárok, mint a sztrájkolók el vannak szánva a legvégsőkéig menő haragra. S a vége? Mind a két fél szépen megapul. Sohse tessék hinni, hogy engednek — dehogyan is engednek a követeléseikből; ha egy fikarenyi engedményt mégis ad mindkettő, ez csak szemfényvesztés, olyan jelentéktelen valami, amiről a harc megindítása előtt tudták, hogy el fogják ejteni, mert vagy keresztülvihetetlen vagy még a szokottnál is tulságosabb, de tessék-lássék engedménynek kiválóan alkalmas. Miből áll tehát a felek megapulása? Semmi másból, csak abból, hogy nagy léleküzdelem után heroikusán lemondanak a fogyasztóközönség sokat hangoztatott védelméről.

A közelmúltban számtalanszor bebizonyult, hogy a bérharcok mind a fogyasztók bőrére mennek. A közönségnek nyugodtan kell turni a jól szervezett munkaadók és munkások apró játékaik, melyeket az ő rovására inszenizálnak. Nem tudja megtörni azt a nagy erőt, azt a rémséges hatalmat, mely a szervezettegben rejlik.

Ily körülmények között természetesen felvetődik a kérdés, vajon nem kellene a fogyasztóközönségnek is szervezkednie? A méltatlan, szertelen és szemérmetlen áremelkedések ellen megfelelő szervezkedés mellett volna ehhez fegyvere: a bojkott. Csak hogy a szervezkedéshez közös akarat kell, ez pedig hiányzik nálunk. Ez teszi a „jatszunksztrájkot” legényeket elbizakodottakká.

De végre is a szükségyszerűség itt is érvényesíteni fogja befolyását: bizunk benne, hogy a fogyasztóközönség soka már nem lesz türelmes áldozata a féktelen drágítóknak és egy-egy sikerült bojkottal vissza fogja venni a mind hevesebbé válo támadásokat.

Olvassa el kérem, olvassa el

az ezen ujságban október hó 29-én közlendő részleges feltételeket a
30.000 koronás Ceres-pályázatra vonatkozólag!

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjem
s a legjobb apa,

Balázs Sándor

vendégios úr

elhunyta alkalmából a temetésen való meg-
jelenésükkel avagy koszorúadományozások-
kal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ez
uton hálás köszönetet mond

Köszeg, 1911. október 20-án

Özv. Balázs Sándorne.

Siremlékek

granit, márvány és műköből
15 koronától felfelé.

Sirkeretek műköből stb.

Zerthofer Mihály-nál

Köszeg.

2329 1911. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíró, mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Grossmann József és
neje Freyberger Anna községi lakos végrehajthatónak
Gruber Gusztáv szatócs, Gruber Stefánia magánzónő
községi és Gruber Anna peresznye lakos végrehaj-
tást szenvedők elleni végrehajthatási ügyében 1760 kor.
16ke és ugy 29 kor. 30 fill. jelenlegi, valamint a
csatlakozottnak kimondott községi általános takarékpénztár 5000 kor. s jár. Wentzl Ede kereskedő kö-
zségi lakos 800 kor. s jár., Fleischmann és Fürst
szombathelyi cég 763 kor. 47 f. s jár., Grossmann
József községi lakos 128 kor. 32 f. s járulékaiból
álló követelése és a netán még felmerülő költségek
behajtása végett a területén fekvő következő inga-
atlan u. m.:

Gruber Gusztáv, Stefánia és Annának a kö-
zségi 4314 sz. tkvben A + 1 sorsz. 946 hrsz. alatt
felvett 562 számú házra udvarral, 2400 korona ki-
kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fen-
tebb megjelölt ingatlanok az

1911 évi november hó 4. (negyedik)
napjának d. e. 9 órakor

a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság hivata-
los helyiségében megtartandó nyilvános árverésen —
azonban az 563 számú ház a kikiáltási hétharmadánál
alacsonyabb árban eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a
bánapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Köszegen a kir. járásbíró, mint telekkönyvi
hatóság 1911. évi augusztus hó 14-én. — Halász
Ernő s. k. kir. járásbíró. A kiadmány hitelül:
Péczely Gyula, kir. telekkönyvvezető.

BUTOROK

Halók, ebédők, uriszobák, szalonok, teljes szállóia,
kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és réz-
butorok, szőnyegek, függönyök, csillarak és zongorák
: : : : : szállítanak bárhova : : : : :

készpénzért, vagy rendkívül
előnyös fizetési feltételekkel.

Díszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél
utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhova. : :

Modern lakberendezési vállalat

BUDAPEST, IV., GERLÓCZY-UTCA 7. SZ.
(Központi városháza mellett)

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már sok év óta leg-
jobb bedörzsölésnek bizonyult közönségnél, oszónál és
meghuleseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásár-
lásokor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget
fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter
cégjegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üve-
gekben K-80, K 1.40 és K 2.- és újszólván minden
gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

PALMA

AVALÓDI KAUCSUKSAROK

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis & Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó
hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Kínészet ér

a Tordy-féle Hollandi 3 király tea,
mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágy-
javító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműkö-
dést szabályozó nemkülönb a legmakaesabb
gyomorba, on is segít. Csomagja (kbl. 10-21-szeri
használatra) gyógytárban 50 fillér. Készítő:

TORDY GY.

okl. gyógyszerész
BUDAPEST, Üllői-út 89. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mintán a Magyar Királyi Penz-
ügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabad. Osztály
sorsjáték (XXIX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizs-
gálták, azok a kárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1911. november hó 16. és 17-én tartatik meg. A huzások
a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenletében,
nyilvánosan történik, a huzási tereben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték
valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Köszeg, Király-út 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4%-os kama-
tozással betéti könyvekre és folyó-
számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik,
betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2-3 aláírtasos üzleti és magánvál-
tókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzőkönyveket
földbirtokokra és városi házakra, maga-
sabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu
kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapírokat: napi árfolyamon vesz és elad;
tőzsdei megbízásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvény-
veket a szelvényutalvány (talon)
alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, letétkezéseket eszközöl a világ bár-
mely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapírokra: állami- és magán papírokra
előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapírokat árfolyamvesz-
teség ellen biztosít.

Értékpapírokat és érteket őrzésre és keze-
lésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a
Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros össze-
kötésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti
megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.
Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ugynek-
sége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással kesz-
séggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (rég) Takarékpénztár
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkét 2,250.000 korona.

Kizárólag női cipők

különlegességi raktára

Marschall Budapest,

Bécsi-utca 2. Fővárosi színházak szállítója.
Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen

A takarmányhiány alkalmából!

:: Elsőrendű, hosszú-
ideig eltartó :: ::

Melasse-erőtakarmány

a K. k. Landwirt-
schafts - Gesellschaft
WIEN, királyi hadai
gyárból kapható, a-
meddig a korlátolt mennyi-
ség lefoglalva nincs, a
magyarorsz. vezérképviselőnél:

Kalmár Vilmos

Budapest, VI. Andrassy-ut 49